

Bæredygtighed kan nu måles på hvert enkelt landbrug

Alle landbrug er forskellige. Det er graden af bæredygtighed i produktionen også. Nu kan hver enkelt bedrift få et overblik over, hvor der kan sættes ind for at forbedre bedriftens bæredygtighed.

SEGES har de seneste fem år arbejdet med at udvikle måling af bæredygtighed på bedriftsniveau. Hertil er der anvendt et internationalt anerkendt analyseværktøj, RISE, som fokuserer på handlingsmuligheder og giver håndgribelige forslag til forbedringer inden for 10 forskellige temaer. Fra jord og klima til arbejdsglæde og økonomi. Det giver et klart billede af, hvor det går godt – og hvor det går knapt så godt.

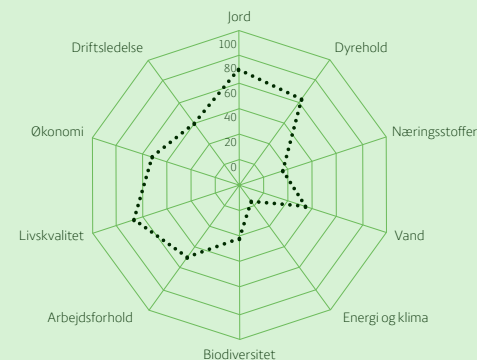
Bæredygtighedsmålingen kan bruges til at sammenligne bedriftens præstationer med andre i samme sektor, men også som benchmarking for den næste analyse på bedriften. Derved kan udvikling i en bæredygtig retning nu dokumenteres. I Danmark har vi rigtig mange data om hver enkelt bedrift og databaser med gennemsnitsværdier for en lang række produktionsdata. Det giver et stort potentiale for præcision i udregningen af bæredygtighedsgraden.

”Spindelvævet” giver et overblik over bæredygtighedsgraden inden for 10 temaer. Skalaen er fra 0-100 og baseret på bedriftens data, data fra danske databaser og landmandens svar. Værdierne som beregnes for indikatorerne bliver lavet om til en relativ score ud fra danske normværdier og internationale mål. For eksempel relateres bedriftens korn- eller græsudbytte til Danmarks gennemsnitshøst for disse afgrøder.

Tæt samspil med FN's verdensmål

For at kunne udvikle bæredygtigheden i en produktion er man nødt til først at se på, hvilket udgangspunkt produktionen har. Dertil bruges et vurderingssystem fordelt på de 10 temaområder og 47 indikatorer. Indikatorerne er baseret på FN's udspil fra 2008 om, hvad bæredygtighed indeholder, og hvilke indikatorer der skal måles på.

Spindelvævet

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, der blev lanceret i 2015, har hele 169 delmål, som beskriver, hvordan en bæredygtig udvikling kan dokumenteres ved indikatorer. Mange indikatorer går igen fra 2008, fx på energi- og klimaområdet.

Et af FN's delmål er, at hver virksomhed skal kunne dokumentere deres bæredygtighed. Det kan opfyldes med en RISE analyse på bedriften. Efter en grundig analyse af bedriftens bæredygtighedsgrad laves en rapport, som ledsages af et inspirations- og handlingskatalog.

Kataloget kan herefter anvendes til forbedringer eller strategiske ændringer. Her kan fx nævnes en bedrift, hvor analysen viste høj udledning af klimagas. Ved hjælp af inspirations- og handlingskataloget afleverer bedriften nu ca. halvdelen af gyllen til biogas. Dermed formindskes metanemissionerne og bedriften bidrager til at lave vedvarende energi.

Bæredygtighed kan bruges til at sammenligne bedriftens præstationer med andre i samme sektor

På en anden bedrift blev der observeret mangel på arealer med naturværdi. Herefter har bedriften i samarbejde med den lokale biavl indrettet forskellige naturtiltag. En helt tredje bedrift havde udfordringer ved jordkomprimering, hvilket mindsker jordbundens evne til at forhindre tab af næringsstoffer. Her har bedriften fået øget opmærksomhed på logistikken i marken, kørselstidspunktet og måder at formindskes dæktrykket på. Gældende for de tre bedrifters tiltag er, at de på hver deres område øger graden af bæredygtighed i produktionen.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne